Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Mogens Henriksen

Bilde.

Biografiske Optegnelser
uddragne af den af Erik
Monrad holdte Ligprædiken.

Biografiske Optegnelser

om

Lensmanden

Mogens Henriksen Bilde.

(1617—1648),

uddragne af den af

Erik Monrad

over ham holdte Ligprædiken.

Særtryk af: Den danske Adel i det 16de og 17de Aarhundrede ved C. F. Bricka og S. M. Gjellerup. I.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Rudolph Klein.

1874.

Deo Soli,
Gud alleene vil David tæckis oc
Tiene. kortelig fremvijst aff den
73. Psalme.
Vdi
Erlig oc Velbiurdige Mands,
Salig
Hegens Bildes
Til Tirszbæck, Kong: May: Befal-
nings Mand paa Coldinghuus, Adelige oc
Anseelige Jordefærd, til Lijgprædicken
vdi Colding Kircke den 17 Maij.
1648.
Ved
Erick Monrad
Superintendent offuer Ri-
ber Stict.

Prentet i Aarhus, hosz Hans Hanszøn Skonning,
Aar 1649.
[4to.]

Erlig oc Velbiurdige Mand: Nu Salig hoss Gud *Mogens Bilde* til Tirszbæck, Befalings Mand paa Colding-husz, er fød paa hans fæderne Gaard Tirszbæck, der mand skreff effter Christi Fødsel Aar 1617 den 23 Junij, aff Erlige Velb. oc Gudfryctige Forældre.

Hans Fader er Erlig oc Velbiurdige Mand *Hendrich Bilde* til Tirszbæck. Hans Moder er Erlig oc Velbiurdige frue, Fru *Elizabeth Brydske*. Hans Farfader var Erlig oc Velbiurdige Mand *Knud Bilde* til Bildeskoff. Hans Farmoder var Erlig oc Velb. frue, Fru *Hyldeborge Gyldenstiern* af Iffuertznees. Hans Farfaders Fader var Erlig oc Velb. Mand, *Steen Bilde* til Kiersz-Gaard, som var Erlig oc Velb. Mand, Her *Knud Bilde* til Kiersz-Gaard, Ridder, Danmarckis Riiges Raad, oc Erlig oc Velb. frue, Fru *Birgitte Rønnow* aff Huidkilde, deris Søn. Hans Farfaders Moder var Erlig oc Velb. Frue, fru *Heldwig Vldfeld* til Høyby-Gaard i Laaland, som var Erlig oc Velb. Mand *Hertwig Anderszøn Vldfeld* til Høybye Gaard oc Erlig oc Velb. Frue fru *Margrette Lange* aff Lyedoms deris Daatter. Hans Farmoders Fader var Erlig oc Velb. Mand *Christopher Gyldenstiern* til Iffuertznees, som var Erlig oc Velb. Mand, Her *Hendrich Knudszen Gyldenstiern* aff Iffuertznees, Ridder, Danmarckis Rigens Raad, oc Erlig oc Velb. Frue, fru *Karen Bilde* til Eget, deris Søn. Hans Farmoders Moder var Erlig oc Velb. Frue, fru *Annæ Paszberg*, som var Erlig oc Velb. Mand, Her *Tønne Paszberg* til Harrested, Ridder, oc Erlig oc

Velb. Frue, fru *Wiuicke Podebusk* aff Woszborg[1]), deris Daatter.

Hans Morfader var Erlig oc Velb. Mand *Eyller Bryske* til Dallund. Hans Mor Moder var Erlig oc Velb. Frue, Fru *Giertrud Lunge* til Tirszbæck. Hans Morfaders Fader var Erlig oc Velb. Mand *Giert Bryske* til Dallund, som var Erlig oc Velb. Mand *Eyller Bryske* til Dallund oc Erlig oc Velb. Fru, Fru *Karen Gyldenstiern* aff Tijm, deris Søn. Hans Morfaders Moder var Erlig oc Velb. Frue, Fru *Annæ Weffert*, som var Erlig oc Velb. Mand *Tønne Tønneszøn Wefert* til Broløcke oc Erlig oc Velb. Frue, Fru *Christentze Vldstand* aff Glemming, deris Daatter. Hans Mor Moders Fader var Erlig oc Velb. Mand *Iffuer Lunge* til Tirszbæck, som var Erlig oc Velb. Mand Her *Offue Lunge* til Tirszbæck, Ridder, Danmarckis Rigens Raad, oc Erlig oc Velbiurdige Frue, Fru *Annæ Frijsz* til Oden, deris Søn. Hans Mor Moders Moder var Erlig oc Velb. Frue, Fru *Maren Biørns* Daatter, som var Erlig oc Velbiurdige Mand Her *Johan Biørnszøn* til Nielstrup i Fyen, Ridder, Danmarckis Rigens Raad, oc Erlig oc Velb. Frue, Fru *Giertrud Paszberig* aff Harrested i Seeland, deris Daatter.

Widere denne Salige Mands Anhær oc Herkomst at opregne giøres icke fornøden, effterdi det er alle nocksom bevist, at hand er kommen aff Erlige oc Oprictige Forældre oc aff gamle gieffue Adelige Stammer baade paa Fæderne og Møderne her vdi Danmarck.

Der nu Gud Allermectigste haffde Velsignet oc Begaffvet hans kiere Forældre med denne deris Affgangne

---

[1]) En Fejl for: Ingeborg Podebusk. Se Den Danske Adel, I. 52: Ligpr. over Dorthe Iversdatter Juel (Særtr. S. 4).

Salige Søn, haffue de som rette Christne ved den hellige Daab ladet hannem betimeligen Indlæmme oc indliffue i sin Herre Jesu Christo, paa det hand ved saadan ny Fødsel kunde bliffue it ret Guds Barn oc ved Troen forsickres om det æuige Liffs Arffuedeel. Siden haffuer hans kiere Forældre hiemme hoss dennem selff hafft Christelig Omsorg for denne deris Salige Søn oc ladet hannem med hans andre Velb. Sydskende opdrage oc Optucte vdi Guds sande Fryct oc Kundskab oc hannem der vdi voris Christelige Børne-Lærdom, Lowlige Skollegang Sampt andre Christelige Dyder saavit ladet for fremme, som hans vnge Aar oc Alder da kunde tilstedis.

Efftersom hans kiere Fader haffde Staffuanger Leen i Norge vdi Forlening, oc der hans kiere forældre forreyste fra Jydland op til for^ne^ Leen, Hafuer Erlig oc Velb. Frue, Fru *Kiersten Juel*, Salig *Niels Vends* til Grundet, begieret hannem til sig, at maatte gaae i Skolle med hendis kiere Søn, Erlig oc Velb. Mand, nu Salig hoss Gud, *Niels Vend* til Grundet.

Der vor Herre hafde kaldet forbemelte Salig Fru *Kiersten Juel*, kom hand til sine kiere Forældre igien til Staffuanger oc gick der en kort tid i Skolle.

Anno 1632 kom denne Salige Mand til det Kongelige Ädelige Academie Soerøe oc var der vdi Skolen paa To Aars tid.

Anno 1634 kom hand paa Academiet oc Lærte sine Exercitia paa To Aars Tid.

Der denne Salige Mand var nu kommen noget widere til Alder, holt hans kiere Forældre det for hans gaffn at være, at hand vdi Fremmede Lande videre sine Studia oc Exercitia kunde Continuere saa vel som adskillige Sprog lære. Huor vd ofuer hand begaff sig fra Soerøe,

effter at hand haffde taget Affskeed Med Erlig oc Velbiurdige Mand Her *Just Høg* til Giordsløff: Ridder, Danmarckis Riges Cantzeler oc Raad, befalings Mand paa Caløe Slot, som da var Hoffmæster paa Soerøe, oc forreygste saa fra Soerøe til sine kiere Forældre igien.

Anno 1636 In Augusto tog denne S. Mand Affskeed fra sine kiere Forældre oc strax begaff sig paa Reysen vd aff Landet.

Tog saa sin Reyse til Helszingør, huor han begaff sig paa it Skib til Holland, oc ankom til Amsterdam In Septembri, huor hand sig nogen tid opholt, begaff sig der fra til Leiden oc Bredøe. Der fra til Haeg, huor Printzen aff Oranien holder sin Hoff. Oc ellers de fornemeste Steder, Festninger oc Landsens Provindtzier med flid besaa paa it Aars Tid.

Anno 1637 In Augusto begaff hand sig vnder den Hollandske Armee oc Tiente for en Pickener, huor hand med flijd lod sig bruge vdi adskillig Occasioner, som medler tid forefalt, med Partier oc Treffen til Lands oc Vands. Forbemelte Aar In Octobri tog denne Salige Mand Affskeed fra den Hollandske Armee oc begaff sig Paa Reysen igien fra Holland oc Reyste fra Leiden vdi Holland oc til Roeterdam: Begaff sig saa strax der fra paa en liden Smacke til Rameche vdi Zeeland, der fra spatzerede til Fliszien oc Middelburg.

Den 9 Novembris begaff hand sig der fra paa en liden Friegat oc vilde haffue været til Engeland, mens maatte bliffue vdi Søen en gandske Dag oc Nat, vdi en gandske stoer Storm oc Contrari Vind, oc maatte saa vende tilbage igien oc med stoer Liffs Fare Ankom til Fliszien igien, maatte der nogen tid forbliffue til den 22 Novembris, Hand med it Orloff Hollandske Skib begaff

sig paa Reysen til Franckrige oc Ankom til Cales i i Franckrige den 23 Novemb. Fra Cales Reygste paa Bolonie, strax der fra til Monstrel, der fra igien til Roan oc Paris, huor hand Ankom den 1 Decemb., oc forbleff der paa Otte Maanitz Tid for Sproget oc sine Exercitia.

Anno 1638 In Julio Reyste hand fra Paris til Blois, det sampt Slotens Bygning der vdi med flijd besaae, Reygste der fra til Amboisse, oc der effter besaae de fornemeste Landsens Provintzier, Stæder, Festninger, Academier oc Kongelige Husse.

In Septembri Reyste hand atter til Paris igien, huor hand sine Studia fremdelis Continuerede oc befligtede sig besynderlige paa adskillige Adelige Exercitia, i huilcken hand sig med stoer fremgang forbedret, Saa vel som sine Sprog oc andre Øfuelser. Huor hand atter forbleff vdi Ni Maaneder.

Anno 1639 In Junio begaff hand sig effter hans Faders Ordre paa Reysen til Danmarck igien oc Reyste strax fra Paris til Roan, Reyste der fra paa en Hamborger Boyert til Londen vdi Engeland, huor hand ankom in Julio. For bleff der vdi Byen oc noget vdi Landet paa en Fiorten Dags Tiid, Begaff sig strax paa it Engelske Skib fra Grauesante til Roeterdam, vdi Holland, for bleff der atter vdi Landet vngefer paa To Maaneders Tid oc de fornemeste Stæder atter besaae.

In Septembri Reigste hand til Grønningen vdi Friiszland, Oc begaff sig saa strax der fra paa hiemreigsen til Danmarck igiennem Stifft Bremen oc Holsten, effter at hand da haffde været vden Lands paa Tre Aars Tid: oc des midler tid med flijd lærte sine Sprock oc Exercitia, saa vel som med Fruct Observerit Landernis Politier oc

andet, som hand i fremtiden sit Fæderne Land kunde med betiene.

Anno 1639 den 28 Octobris haffuer hand effter sine kiere Forældris Raad sagt Kongl. Mayt. voris allernaadigste Herris, Høylofflig ihukommelse, Tieniste til Hoffue med Fire Heste. Vdi huilcken Tieniste hand sig saaledis Conporterede, at høylofflig hans Kongl. Mayt. lod sig hans tieniste Naadigste velbefalde.

Anno 1641 In Junio bleff hannem befalet at Reigse med Erlig oc Velb. Mand H. *Corfetz Vldfeld* til Salt Øe, Ridder, Danmarckis Riges Hoffmester oc Raad, Kongl. Mayt. Befalings Mand paa Møen, som bleff vdi Gesantviis skicket til Keysseren, Oc fuldtes saa med hannem til Danmarck igien.

Er saa forbleffuen vdi Kongl. Mayt. Tieniste til Hofue, til Anno 1643 den 17 Aprilis hans Kongl. Mayt. hannem Naadigste med Coldinghusz forlente.

Vdi dette sidste wformodentlige Suenske Indfald vdi Holsten oc Jydland haffuer hand stedse ladet sig bruge med adskillige Partier oc Toeg, oc huor hand sit Fæderne Land til beste kunde betiene ved Nat oc Dag, naar noget forfalt, intet actendis sin stoere Suaghed, hand var bested med.

Anno 1644 In Junio bleff hand forestellet aff Erlig oc Velb. Mand *Anders Bilde* til Dambszboe, Danmarckis Riges Marsk oc Raad, Befalings Mand paa Vesterviig, at være Lytenant til Hæst, vnder Erlig oc V. Mand *Christopher Huas* til Hennegaard, Retmæster oc Befalings Mand paa Ørum, Huilcken Carge hand med ald flijd oc mandhafftighed fore stod.

Anno 1646 fick denne Salige Mand i Sinde aff Guds

forsiun med sine Forældris oc Venners Raad at begiffue sig vdi den hellige Ecteskabs Stand.

Huorfore hand tiltalede Erlig oc Velb. Frue, Fru *Sophiæ Brae*, Salig her *Jørgen Lunges* til Oden, om hindis kiere Daatter, Erlig oc Velb. Jomfrue, Jomfru *Mergret Lunge*, som hannem i Herrens Naffn af hindis kiere Moder bleff tilsagt.

Anno 1646 den 13 Septembris i Wiborg vdi Mauritzij giorde velbemelte hindis kiere Moder deris Bryllup.

Oc haffuer de Leffuit tilsammen 1 Aar, Siuff Maaneder oc Tretten Dage vdi it Christelig oc meget Kierligt Ecteskab, som en huer nocksom vitterligt er, der dennem kiende. Huorfore hans effterlate Bedrøffuede Hustru denne Skilszmisze med des støre Sorg beklager, Gud hinder oc alle bedrøffuede naadelige Trøste oc Huszuale ved den H. Aand for Jesu Christi skyld.

Vdi samme deris Christelige oc kierlige Ecteskab haffuer Gud Allermectigste dennem velsignet med en Søn, som effter hans gode Faders inderlige begiering bleff kaldet *Jørgen Lunge Bilde:* Den gode Gud vnde hannem at opvoxe vdi sin sande Fryct, Oc dagligen at tiltage vdi ald Dyd, Gud allermectigste til ære, hans kiere oc Bedrøffuede Moder oc andre gode Venner til glæde.

Belangende denne Salige Mands Christelige Leffnet, da haffuer hand ald sin tid hafft Gud for Øyne, Leffde som en Christen, forholt sig imod sin offuer Mand med ydmyghed oc Tienstactighed, imod sin Leffnlige med Fienhed oc Beskeedenhed, Mod sine Vndermænd, enten de vare hannem fremmede eller hans egne Tienere, haffuer hand Regieret offuer [sic] med ald Fornufft oc Opricktighed, gierne søgt deris Gaffn, beste oc befordering: Icke haffde lyst til nogens w-lempe, Mens heller hiulpet

dennem til rette, den fattige saa vel som den rige, saa at mand kand med ald Sandferdighed sige, den Salige Mand var høyligen begafuit med en sand Gudfryctighed, Oprictighed, Forstand oc Fromhed oc aff it sandru oc Trofaste Gemytte Hadet altid Falskhed oc Bedregeri: Denne berømmelse alle de, den Salige Mand haffuer kient, hannem med ald billighed maa giffue.

Belangendes denne Salige Mands Siugdom, saligt oc Christeligt Endeligt aff denne Verden, da haffuer hand paa nogen tid været meget Suag oc Skrøbelig, oc synderlig aff en Hoeste, hannem var paa kommen, huor imod hand brugte adskillige Doctorum deris Raads [sic] oc Medicine: Oc efftersom Siugdommen hannem forleden Sommer jo mere oc mere tiltog: Haffuer hand ladet fordre til sig hans Førstelige naades Hertug *Friderichs*, Danmarckis, Norgis, Vendis oc Gottis vdvalde Printz oc Herris, Liff Medicum, Hæderlige oc Høylærde Mand Docter *Peter Böelche*, vnder hans Cur hand lenge var, Oc med stoer Vindskibelighed brugte alle timelige Middel til hannem, saavit mueligt var, oc hans Suaghed kunde taale, mens efftersom ingen Vrt er saa sterck, der kand fortage Dødsens Verck, haffuer den Salige Mand fornemeligen søgt den bæste Lægedom hoss Gud paa Siælens vegne: Oc den 4 Martij sidst forleden, der hand fornam, hans Suaghed oc A-mectighed daglig forøgtes, Sagde hand til sin kiere Hustru, At hand var tilsinds I Jesu Naffn at ville berede sig til det Høyværdige Alterens Sacramente, oc strax vdi Sognepræstens fraverelse kom til hannem Hæderlige oc Vellært Mand Her *Jens Søffrenszøn Hundevad*, Sognepræst til Almind oc Guds Ords medtienere vdi Colding. Huilckit hand med Christelige Beredelse oc Gudelig Andact brugte i hans Bedrøffuede

Hustrues, hans kiere Moders, Erlig oc Velb. Frue, Fru *Elizabeth Brydske*, *Hendrick Bildes* til Tiirszbæck, hans kiere Broders, Erlig oc Velb. Mand *Eiller Bilde* til Gielskoff, deris Nerværelse. Oc effter den tid siuntis det at bedres med hannem. Dog kunde hand saare lidet være fra Sængen, men lod Prædicke for sig i sit Kammer oc lod sig aff Sognepræsten oc andre Trøste aff Guds Ord, som hannem bleff fore talt, Troen oc Haabet at bestyrcke, Nemlig den 27 Davids Psalme: Herren er mit Liusz oc min Salighed: Item til de Romere i det 14: Leffue wi, da Leffue wi Herren. Med mange andre flere Sententzer aff den hellige skrifft: Synderlig brugte den S. Mand selff den 23 Psalme: Om jeg end vandrede vdi Dødsens Mørcke Dal, frycter jeg ingen w-lycke, Thi du, Herre, est med mig, din Kiep oc Staff trøster mig, din godhed oc Barmhiærtighed skal følge mig ald min Liffs tid, oc jeg skal bliffue i Herrens Huss altid oc ævindelig. Hans stoere Taalmodighed i denne hans langvarende Siugdom er icke med faa Ord at beskriffue. Thi mand icke hørde hannem klage sig for sin Suaghed eller for siugdommens langvarighed, men altid med venlige Ord Trøstede sin kiere Hustru oc sagde: det bliffuer med Guds hielp snart got med mig. Oc berømmede med mange Ord sin kiere Hustrues store Omhyggelighed oc Tienstactighed, hun hannem i hans langvarige Siugdom haffde bevist, bekymrede sig saa hiærtelig for hindis Graad oc mange vogne Natter, yndskede, at Gud vilde hinder det belønne.

Strax effter Paaske hellige Dage sidst forleden tog Suagheden mere ofuerhaand. Huorfore hand om Fredagen den 7 April atter begierede at bliffue deelactig i det høyværdige Sacramente oc bad til sig fordre Hæderlige

oc Høylærde Mand Mæster *Ancker Søffrenszøn*, Sognepræst vdi Colding oc Prouiste vdi Bruskherrit, oc giorde den S. Mand meget Christelig oc andectig sit Skriftemaal oc der paa anammede Jesu Christi sande Legeme oc Blod til sin Synders Forladelse, Troens bestyrckelse oc sin Siæls ævige salighed, oc det i hans bedrøffuede Hustrus, hans kiere Moders, Erlig oc V. Frue, Fru *Elizabeth Bryske*, *Hendrick Bildes* til Tiirszbæck, oc E. oc V. Frue, Fru *Sophiæ Brae*, Salig Her *Jørgen Lungis* til Oden, oc hans kiere Syster, Erlig oc Velb. Frue, fru *Annæ Lunge*, S. Her *Just Høgs* til Giordsløff, deris Nerverelse. Siden laae hand saa stille oc Taalmodelig oc forventede Herrens hielp oc bad sin Bedrøffuede Hustru saa meget gierne, at hun vilde holde sig fra hannem, Effter som hand saae, at hun offuer sin Effne tiente hannem, oc klagede tit der offuer for sine Venner, at det giorde hannem Ont, hun tog sig saa megen Besuæring til oc var saa nær hoss hannem, Effter som hun paa den tid vidste sig ingen dag oc haffde saa vel selff styrcke behoff. Imidlertid forløste vor Herre hans kiere Hustru. Huor offuer den Salige Mand sig meget Glæde oc yndskede, at vor Herre vilde styrcke oc opholde hinder, oc at Barnet maatte Leffue med hinde, at hun kunde haffue noget at Trøste sig ved, Thi hand vel fornam, at det icke vilde vare lenge med hannem, oc var saa meget vel tilfreds, i huor vor Herre vilde hafue det enten til Lifuet eller Døden. Imellem Mandag oc Tiszdag Nat, Den 25 April, da bleff hand meget Suag oc Amectig, Huor fore hans kiere Syster, fru *Annæ Lunge*, tog en Bog oc Læste nogle synderlige Bønner om it Saligt Endeligt, huilcket hand med sammen lagde Hænder oc dybe Hiærtens Suck effterlæste, oc bleff hannem der hoss Erindret de Trøstelige Ord hoss Mat-

thæum i det 11 Cap.: Kommer til mig alle i, som Arbeyde oc ere besuærede, jeg vil Vederquæge eder. Oc tog hand selff i Ordene oc dennem vdførde, laae saa stille den Dag med stoer Amectighed, sagde til sin kiere Moder, Erlig oc Velb. Frue, Fru *Sophiæ Brae*, Salig H. *Jørgen Lunges* til Oden: Moder lilde, Jeg er meget Suag, Gud forbarme sig offuer mig. Huor til hannem bleff suaret, at hand intet torde tuiffle, at den Gud, som haffde lagt hannem Kaarsit paa, hand icke skulde friste hannem offuer hans formue, men giøre saadan en ende der paa, at hand det kunde taale. Oc var saa meget Tacknemmelige baade imod begge sin gode Moderre oc Sydskende, som tiente hannem med fligtig varetegt i hans Siugdom, hand spurde nogle gange, huor det var med hans kiere Hustrue, Begierede saa gierne, at mand icke skulde lade hinde vide, at hand var Suag, Effterdi at hun selff vaar saa meget skrøbelig oc ilde til pasz.

Der Klocken var Fem om Afftenen, tog alle Legemens Kraffter gandske aff, oc begierede den Salige Mand selff, at der maatte skickes Bud effter Hæderlig oc Vellærde Mand Her *Jens Søffrenszøn Hundewad*, sognepræst til Almind Kircke oc Guds ords Medtienere vdi Colding, at hand vdi Sognepræstens fraværelse vilde komme til hannem, at hand kunde meddelle hannem Trøst aff Guds Ord, huilcket oc strax skeede, oc der hand kom til hannem, da tog denne Salige Mand selff sin Hue aff for Præsten, racte hannem sin Haand oc bad hannem være velkommen, oc klagede sig saa meget, at hand icke kunde tale, som hand gierne vilde, Thi hans Aande vaar hannem saa kort, at hand icke Ordene kunde fremføre. Men begierede, at Præsten vilde meddeele hannem Trøst aff Guds Ord, Oc sagde: Intet er mig kierere end at høre Trøst aff Guds

Ord, oc formanede Præsten hannem, at hand icke skulle frycte for Dødsens Ankomst, men med Simeone glæde sig imod en Salig Affskeed fra Verden, oc begierede hand da at flyttes i en anden Sæng, som oc strax bleff effter kommet, oc der hand var kommen i den anden Sæng, begierede hand at tale med hans kiere Moder, Fru *Elizabeth Bryske.* Oc der hun kom ind til hannem, sagde hand med stoer besuering: Moder lilde, vilde i sige min Fader mange gode Natter: Jeg vilde vel gierne sige videre, Men jeg kand icke for stoer Amectighed Ordene fremføre, oc kunde hans Bedrøffuede Moder for Hiærtens Angest intet synderligt suare hannem, mens yndskte, at Gud hannem vilde opholde oc styrcke. Da satte hans kiere Syster, Fru *Annæ Lunge*, sig hoss hannem oc sagde til hannem: Min Hiærte Broder, vær frimodig oc Trøstig, Kom i hu, at Jesus, din Frelsere, er Død for dine Synder oc Opstanden for din Retfærdighed. Hand er din kiere Broder oc Igienløssere, hand kalder dig nu til sig i sin Vijngaard, oc vil Vederquæge dig oc giffue dig Løn, hand er gaaed bort, at berede dig stæden, saa at huor hand er, der skalt du altid være, Huad heller du Lefuer eller Døer, da hører du Herren til. Huor til hand oc sactelig suarede oc sagde: Ja, Suckede oc Saae op til Himmelen oc sagde: Jeg vil befale min gode Hustrue oc Barn I Guds vold, hand skal forsørge dem, oc samle oss igien i den æuige Glæde. Der effter formanede Præsten hannem, at hand vilde slaa sit Hiærte, Hu, Sind oc Tancker fra ald Verden oc tencke paa Himmeriges æuige Glæde, Som er saa stoer, at intet Øye har seet, intet Ørne [sic] haffuer hørt oc ingen Tunge kand vdsige. Oc bleff hannem foreholt trøst aff Jobs Bog 19 Capitel: Jeg ved, at min Frelsere Leffuer, Item, denne Tids Pinactighed er icke den herlighed verd, som

skal Obenbaris i osz. Med adskillige flere Skrifftens Ord, som bleffue for hannem opregnede, oc bleff aff dennem, som tilstede vare, giort Knæfald oc Bøn for hannem, at Gud vilde Naadelige forbarme sig offuer hannem, oc hand selff med lydelige Røst bad med Herrens egen Bøn: Fader vor etc. Oc sagde der hoss: Bliff hoss mig, Herre Jesu, thi det stunder nu til Afften. Der Klocken var imod Otte, spurde hand, huad Klocken var, om det var Afften, oc bad, at der skulde tændes it Liusz. Da sagde bemelte hans Syster, Fru *Annæ Lunge*, til hannem: Broder lilde, ret nu skal Retfærdigheds Soel, Jesus Christus, din kiere Broder, liusze oc skinne for dig i det andet Liff, æuindelige, oc det Liusz skal aldrig vdslyckis. Der paa bleff hannem Erindret Jesu sidste Ord, Som hand talede paa Kaarsit, oc sagde den Salige Mand da strax, dog med stoer Besuering: Herre Jesu, annamme min Aand, Huilckit oc bleff hans sidste Ord, oc lidet der effter bleff hand formanet, at haffue Jesum i hukommelse, oc bleff hand da tilspurdt, om hand det hørde, suarede hand intet, thi Maalet vaar da lagt, men gaff dog Tegn fra sig, at hand det hørde, tryckte nogle gange paa sin Systers Haand, saa giorde de alle atter Bøn til Gud for hannem, at hand vilde giffue hannem en Naadig Forløszning oc annamme hans Siæl i den æuige Glæde. Oc bleff saa liust Guds Velsignelse offuer hannem, oc i samme Øyeblick, der Klocken var Otte, Hensoff hand saa meget sactelig oc sødelig i Herren vdi begge hans kiere Moderes, Erlig oc Velb. Frue, Fru *Elisabeth Bryske*, *Hendrick Bildes*, Erlig og Velb. frue, Fru *Sophiæ Brahe*, Salig Her *Jørgen Lunges*, Erlig oc Velb. Mand *Woldemor Lycke*, hans kiere Broders, Erlig oc Velb. Mand *Eyller Bilde*, Erlig oc Velb. Mand *Tønne Redtz*, hans kiere

Syster, Erlig oc V. Fru *Annæ Lunge*, S. Her *Just Høgs*, hans kiere Systers, Erlig oc Velb. Jomfru *Hyldeborg Bilde*, oc Erlig oc Velb. Jomfru *Wiuicke Bilde*, Erlig oc Velb. Jomfru *Birgete Redtz*, Erlig oc Velb. Jomfru *Kiersten Bilde*, Præsten oc andre got folckis, deris Neruerelse, der hand haffde leffuet i denne Bedrøffuit oc onde Verden vdi 30 Aar, 10 Maaneder oc 2 Dage. Gud giffue hannem med alle tro Christne en Glædelig oc ærefuld Opstandelse paa den yderste Dommedag.

Alle de got Folck, som denne salige mand vdi hans Siugdom haffuer besøgt, oc dermed ladet tee deris Medlidenhed baade imod hannem oc hans bedrøffuede Hustru, gaaes for tidens korthed forbi her at opregne.

Erik Monrads Ligprædiken er dediceret til Fru *Margrete Lunge* og hendes Søn, *Jørgen Lunge Bilde*, og i Fortalen omtaler Forfatteren særlig Fru *Margrete Lunges* Morbroder, Rigens Raad *Jørgen Brahe* til Hvedholm, hvis Børn han har undervist paa det 9de Aar, og som altid har vist sig som «hans gode Ven oc visze Velynder». Ligeledes nævnes Fru *Margretes* Fader, s. Hr. *Jørgen Lunge*, der havde staaet i Brevvexling med *Erick Monrads* Fader, hans gode Ven. Texten, Davids Psalme 73, 23—26, er valgt efter den afdødes Ønske og ifølge en skriftlig Befaling fra hans Svigermoder, Fru *Sophie Brahe, Jørgen Lunges* til Odden, der altsaa synes at have anordnet Begravelsen eller, som det i Almindelighed hedder, «tjent den afdøde».

Bl. R^{vo} anfører Forfatteren Davids Psalme 39, v. 6—7 efter *Anders Arrøboes* Oversættelse.